

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА ЮЛИ 2022 ГОДИНА

Месечната инфлация е 1.1%, а годишната инфлация е 17.3%. Инфлацията е измерена чрез ИПЦ, като месечната инфлация се отнася за юли 2022 г. спрямо предходния месец, а годишната инфлация е за юли 2022 г. спрямо същия месец на предходната година.

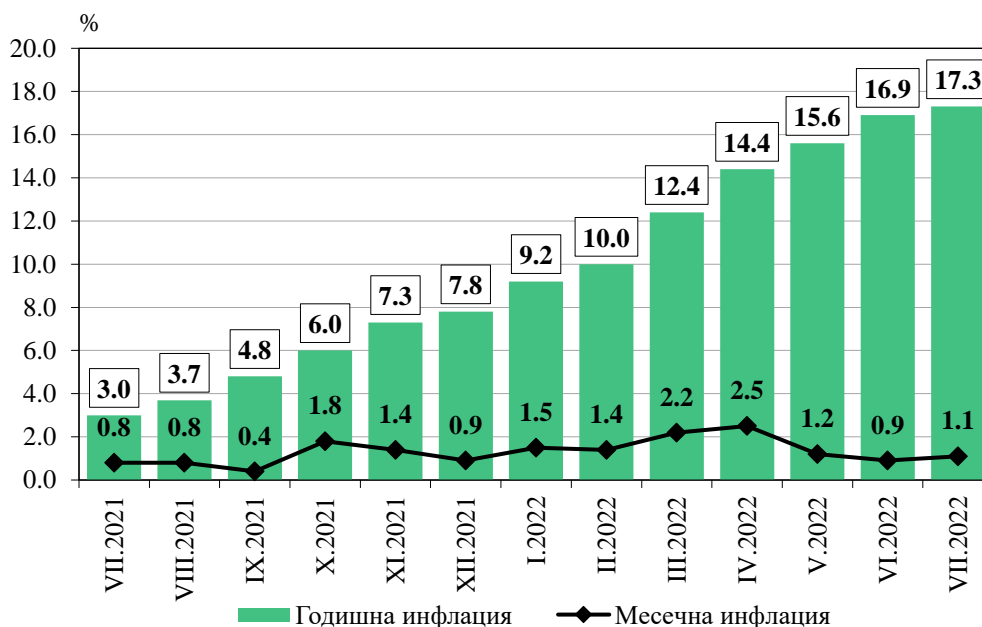
През юли 2022 г. спрямо предходния месец най-голямо е увеличението на цените в групите: развлечения и култура (+7.4%), жилища, вода, електроенергия, газ и други горива (+5.2%) и ресторанти и хотели (+1.2%). Най-голямо е намалението на цените в групите: облекло и обувки (-2.0%), транспорт (-1.7%) и хранителни продукти и безалкохолни напитки (-0.1%).

Индекс на потребителските цени (ИПЦ)

През юли 2022 г. **месечната инфлация** е 1.1% спрямо предходния месец, а **годишната инфлация** за юли 2022 г. спрямо юли 2021 г. е 17.3%.¹

Инфлацията от началото на годината (юли 2022 г. спрямо декември 2021 г.) е 11.3%, а средногодишната инфлация за периода август 2021 - юли 2022 г. спрямо периода август 2020 - юли 2021 г. е 10.5%.

Фиг. 1. Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

През юли 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се увеличили, както следва:

- развлечения и култура - увеличение със 7.4%;

¹ Според методологията за индекса на потребителските цени (ИПЦ). За повече информация виж „Методологични бележки“ на с. 5 и 6 и табл. 1 от Приложението.

- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 5.2%;
- ресторанти и хотели - увеличение с 1.2%;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с 0.9%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 0.9%;
- съобщения - увеличение с 0.7%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.5%;
- здравеопазване - увеличение с 0.2%;
- образование - увеличение с 0.1%.

През юли 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се понижали, както следва:

- облекло и обувки - намаление с 2.0%;
- транспорт - намаление с 1.7%;
- хранителни продукти и безалкохолни напитки - намаление с 0.1%.

През юли 2022 г. са се увеличили цените на следните хранителни продукти: шоколад и шоколадови изделия - с 4.1%, citrusови и южни плодове - с 4.1%, извара - с 3.1%, сирене - с 2.9%, кисело мляко - с 2.9%, захар - с 2.6%, пълномаслено и нискомаслено прясно мляко - с по 2.6%, ракии - с 2.4%, бира - с 2.3%, маслини - с 2.2%, леща - с 2.2%, маргарин - с 2.1%, сол - с 2.1%, млечни масла - с 2.0%, кашкавал - с 1.9%, сладолед - с 1.7%, газирани напитки - с 1.6%, прясна и охладена риба - с 1.5%, гъби - с 1.4%, трайни колбаси - с 1.3%, месо от едър рогат добитък - с 1.3%, кайма - с 1.1%, вина - с 1.0%, плодови сокове - с 0.9%, зрял боб - с 0.8%, краставици - с 0.8%, малотрайни колбаси - с 0.8%, домати - с 0.5%, месо от домашни птици - с 0.4%, оцет - с 0.3%, кафе - с 0.2%, и други.

През юли 2022 г. намаляват цените на следните хранителни продукти: праскови и кайсии - с 23.6%, други пресни зеленчуци (зелен фасул, тиквички и патладжани) - с 16.0%, картофи - с 12.3%, типов и ръжен хляб - с 10.8%, хляб „Добруджа“ - с 10.1%, бял хляб - с 9.1%, зеле - с 8.8%, кореноплодни зеленчуци (моркови и червено цвекло) - с 6.4%, брашно - с 5.8%, зрял чесън - с 4.8%, минерални води - с 1.6%, яйца - с 1.3%, пипер - с 1.1%, макаронени изделия - с 1.0%, ябълки - с 0.8%, пресни зеленчукови подправки - с 0.7%, чай - с 0.4%, зрял лук - с 0.3%, свинско месо - с 0.2%, ориз - с 0.1%, и други.

През разглеждания месец в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано увеличение на цените при: пътнически въздушен транспорт - с 31.7%, топлинна енергия за подгряване на вода - с 24.5%, пакетни услуги за почивка и туристически пътувания - с 18.7%, централно газоснабдяване - с 16.2%, дърва за отопление - с 9.2%, пелети - с 8.9%, събиране, отвеждане и третиране на отпадъчни води - с 6.2%, водоснабдяване - с 5.8%, моторни и смазочни масла - с 4.8%, въглища - с 3.6%, електроенергия - с 3.4%, други пощенски услуги (куриерски услуги) - с 3.0%, готварски печки - с 3.0%, автобусен транспорт - с 2.5%, застраховки, свързани с жилището - с 2.1%, автомобилен бензин А100Н - с 1.9%, услуги по краткосрочно настаняване - с 1.8%, продукти за лична хигиена и козметика - с 1.6%, хладилници - с 1.3%, мебели - с 1.3%, лекарски услуги - с 1.2%, метан за ЛТС - с 1.1%, услуги по обществено хранене - с 1.1%, резервни части за ЛТС - с 0.9%, нови автомобили - с 0.8%, бръснаро-фризьорски услуги - с 0.8%, климатични инсталации - с 0.6%, материали за ремонт и поддържане на жилище - с 0.5%, стоматологични услуги - с 0.5%, прахове за пране - с 0.4%, почистващи и дезинфекционни средства - с 0.3%, автомобили втора употреба - с 0.2%, лекарствени продукти - с 0.1%, и други.

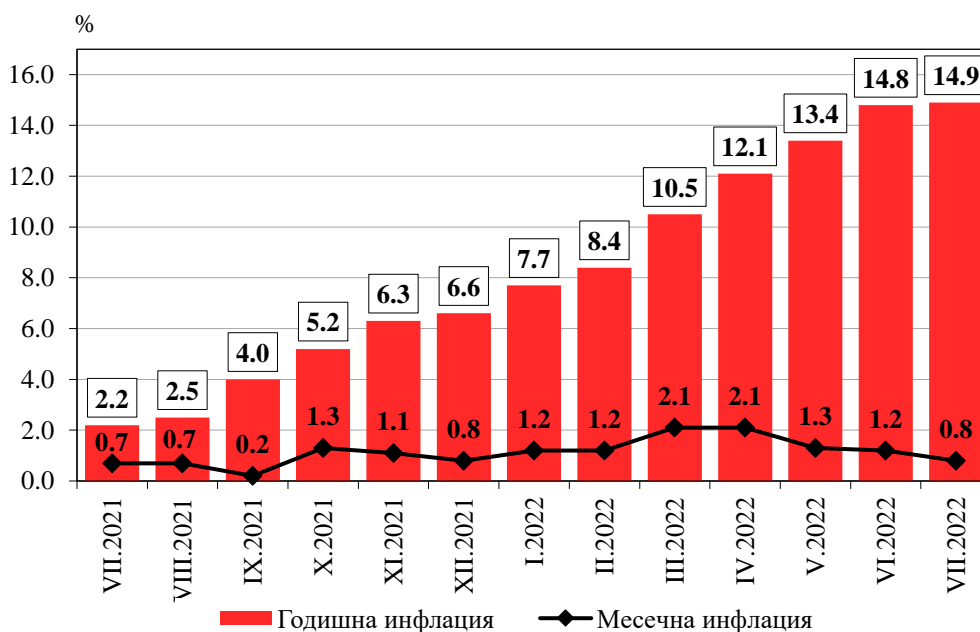
През юли 2022 г. в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано намаление на цените при: газ пропан-бутан за ЛТС - с 21.3%, автомобилни застраховки - с 3.8%, автомобилен бензин А95Н - с 3.1%, телевизори - с 2.7%, газообразни горива за битови нужди - с 2.6%, обувки - с 2.6%, дизелово гориво - с 2.2%, цветарство - с 2.0%, облекло - с 1.7%, стоки за домашни любимци - с 1.5%, гуми за автомобили и велосипеди - с 1.3%, бойлери - с 0.9%, препарати за почистване на съдове - с 0.6%, велосипеди - с 0.3%, и други.

Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ)

Според ХИПЦ през юли 2022 г. **месечната инфлация** е 0.8% спрямо предходния месец, а **годишната инфлация** за юли 2022 г. спрямо юли 2021 г. е 14.9%.¹

Инфлацията от началото на годината (юли 2022 г. спрямо декември 2021 г.) е 10.3%, а средногодишната инфлация за периода август 2021 - юли 2022 г. спрямо периода август 2020 - юли 2021 г. е 8.9%.

Фиг. 2. Инфлация, измерена чрез ХИПЦ, по месеци

Според ХИПЦ през юли 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се увеличили, както следва:

- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 4.6%;
- развлечения и култура - увеличение с 2.0%;
- ресторанти и хотели - увеличение с 1.3%;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с 0.8%;

¹ Според методологията за хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ). За повече информация виж „Методологични бележки“ на с. 5 и 6 и табл. 2 от Приложението.

- съобщения - увеличение с 0.7%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 0.7%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.6%;
- здравеопазване - увеличение с 0.2%;
- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 0.1%;
- образование - увеличение с 0.1%.

Според ХИПЦ през юли 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се понижали, както следва:

- облекло и обувки - намаление с 1.8%;
- транспорт - намаление с 0.6%.

Индекс на цените за малката кошница (ИЦМК)

Според **индекса на цените за малката кошница** през юли 2022 г. се регистрира увеличение с 0.8% на месечна база и с 12.1% от началото на годината (юли 2022 г. спрямо декември 2021 г.).¹

През юли 2022 г. цените на стоките и услугите от малката кошница за най-нискодоходните 20% от домакинствата са се променили спрямо предходния месец, както следва:

- хранителни продукти - намаление с 0.8%;
- нехранителни стоки - увеличение с 1.9%;
- услуги - увеличение с 3.7%.

¹ За повече информация виж „Методологични бележки“ на с. 5 и 6 и табл. 3 от Приложението.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. При изчисляването му за 2022 г. за тегла се използват данни за крайните парични потребителски разходи на домакинствата (КППРД) - вътрешна концепция за 2020 г., които са преразгледани и актуализирани, за да бъдат представителни за 2021 г., следвайки методологичните препоръки на Евростат относно конструирането на теглата на ХИПЦ в случай на големи промени на разходите на потребителите¹.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Индексът на цените за малката кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги. Теглата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% от домакинствата. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

¹ Guidance on the compilation of HICP weights in case of large changes in consumer expenditures, Eurostat, Directorate C, Macroeconomic statistics, 3.02.2020:

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/10693286/Guidance-on-the-Compilation-of-HICP-weights-in-case-of-large-changes-in-consumer-expenditures.pdf>.

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Статистическа област: Инфлация и индекси на потребителските цени:

[Инфлация и индекси на потребителските цени | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

ИС ИНФОСТАТ: Потребителски цени:

https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=68

Метаданни и методология:

[Индекси на потребителските цени \(ИПЦ\) | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

Калкулатори на инфлацията:

[Калкулатори на инфлацията | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

Приложение

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за юли 2022 година

(Проценти)

Потребителски групи	Тегла	VII.2022		
		юни 2022 = 100	декември 2021 = 100	юли 2021 = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	101.1	111.3	117.3
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	31.625	99.9	116.1	124.2
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.934	100.5	101.9	102.8
03 Облекло и обувки	4.296	98.0	101.6	105.8
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	17.193	105.2	112.5	121.4
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	5.576	100.9	109.4	113.2
06 Здравеопазване	8.090	100.2	101.6	102.1
07 Транспорт	9.127	98.3	120.8	131.4
08 Съобщения	5.402	100.7	104.2	103.2
09 Развлечения и култура	4.608	107.4	103.9	111.1
10 Образование	0.624	100.1	102.7	106.4
11 Ресторанти и хотели	3.689	101.2	116.2	120.2
12 Разнообразни стоки и услуги	4.837	100.9	104.3	105.8
Хранителни стоки	32.997	100.0	115.7	123.6
Нехранителни стоки	36.016	100.2	110.3	117.2
Обществено хранене	3.215	101.1	115.9	120.9
Услуги	27.773	104.0	106.7	109.6

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за юли 2022 година

Потребителски групи	Тегла	VII.2022			
		2015 = 100	юни 2022 = 100	декември 2021 = 100	юли 2021 = 100
	%	%			
00 Общ ХИПЦ	1000.000	125.18	100.8	110.3	114.9
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	227.300	145.82	100.1	116.3	123.9
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	57.880	115.24	100.6	102.6	103.6
03 Облекло и обувки	38.676	100.78	98.2	101.7	106.1
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	119.880	138.67	104.6	112.2	119.8
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	62.879	116.19	100.8	108.9	112.8
06 Здравеопазване	86.139	107.37	100.2	101.7	102.2
07 Транспорт	137.521	126.88	99.4	118.0	125.9
08 Съобщения	56.268	90.01	100.7	104.2	103.2
09 Развлечения и култура	78.210	112.42	102.0	103.2	106.5
10 Образование	15.152	130.17	100.1	103.3	107.1
11 Ресторанти и хотели	62.278	144.98	101.3	116.1	117.0
12 Разнообразни стоки и услуги	57.818	122.32	100.7	104.4	105.5

Таблица 3

**Верижни индекси на цените за малката кошница
от 100 социалнополлезни и жизненонеобходими
стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от
домакинствата за юли 2022 година**

Потребителски групи	Тегла	(Проценти)
		VII.2022 юни 2022 = 100
Общ ИЦМК	100.000	100.8
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	49.460	99.2
Облекло и обувки	4.357	98.1
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	26.006	105.0
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	2.598	98.4
Здравеопазване	11.029	100.2
Транспорт	1.109	101.7
Съобщения	0.111	100.0
Развлечения и култура	0.605	101.6
Разнообразни стоки и услуги	4.726	101.8
Хранителни стоки	49.460	99.2
Нехранителни стоки	28.486	101.9
Услуги	22.054	103.7